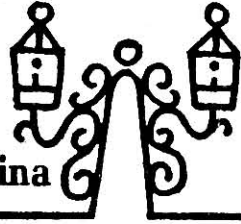

Hamelnin pillipiiparin Panu 700-vuotias tarina

Pakinassani tällä palstalla kesäkuun 8:ntena (nro 42) kirjoitin muutaman sanan Rattenfängerstadt Hamelnista, Hamelnin kaupungin rotanpyytäjistä. Mainitsin, että olin saanut Hamelnista kirjeen. Se oli leimattu kaupungin ikiomalla tunnuksella, johon kuuluu myös kuulun rotanpyytäjän varjokuva.

Hamelnin tarinalla rotanpyytäjistä on ikää jo 700 vuotta. Vaikka kysymys on sadusta, on tapahtuma tarkkaan ajoitettu. Kuuluisien Grimmin veljesten mukaan, Deutsche Sagen eli "Saksalaisia satuja", ilmestyi vuonna 1284 pieneen Hamelniin omituisesti pukeutunut mies, joka esittäytyi rotanpyydystäjäksi. Hän tarjoutui palk-

kiota vastaan vapauttamaan kaupungin kaikista rotista ja hiiristä. Summasta sovittiin. Mies otti silloin esiin pillin ja rupesi puhallelemaan. Kaikki kaupungin hiiret ja rotat ryömiivät koloistaan ja kerääntyivät pillipiiparin ympärille.

Pääteltyään, että kaikki elukat olivat kuulleet kutsun, marssi mies Weserin rantaan ja saman tien jokeen. Soiton luoamat eläimet seurasivat häntä sokeasti, ja niin hukkivat kaupungin kaikki vihatut jyrsijät. Mutta nyt porvarit keksivätkin tekosyitä ja jättivät palkan maksamatta. Vihastuneena mies katosi Hamelnista.

Samana vuoden kesäkuun 26:ntena pillipiipari palasi, nyt pukeutuneena pelottavan näköiseksi metsästäjäksi, päässään omituinen punainen hatu. Oli sunnuntai ja kaikki aikuiset kirkossa. Ja jälleen piipari puhalsi pilliinsä, mutta nyt kutsu houkutteli paikalle kaupungin lapset, tyttöset ja poikaset nelivuotiaista alkaen. Soitellen marssi mies nyt ulos itäportista ja läheiselle vuorelle, kaikki lapset haltioituneina perässään. Ja sinne katosivat.

Lapsia oli 130, eivätkä he koskaan palanneet. Joko heidät suljettiin luolaan tai he tulivat päivänvaloon jossain Siebenbürgenillä. Sen pituinen se. Näinhän oikeat sadut loppuvat!

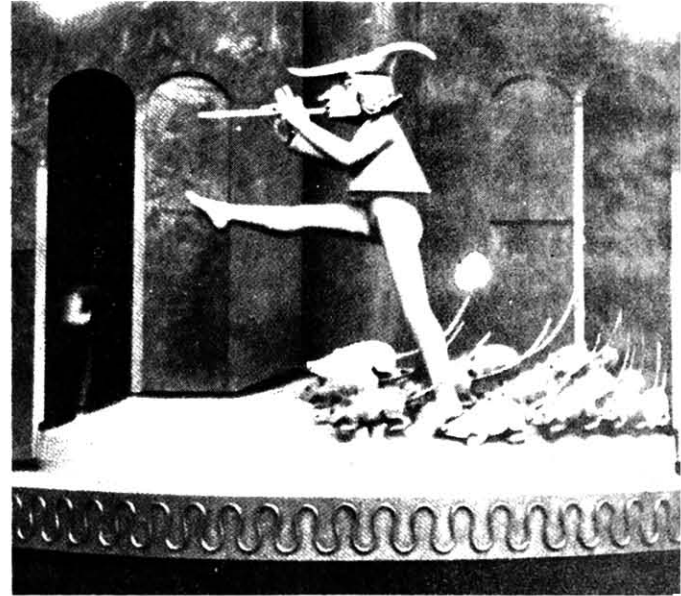
Satu liittyy nimenomaan Hamelniin ja on vienyt kaupungin nimen Saksan kirjallisuuden historiaan. Hamelnilaiset puolestaan ovat elvyttäneet tarinan, tehneet siitä jokavuotisen kesätapahtuman ja vieneet tällä tapahtumaperinteellä Hamelnin nimen matkustelevan maailman tietoisuuteen. Lähimmäisemme Saksaa kohti mekin

tiesimme tarinan ja ehdimme jo saada kaupungin ainoalta ouluttarelta värikkäät esitteet. Osuimme Hamelniin vapunpäiväksi, joka muuten oli "kodikkaan" kylmä. Raatihuoneen torilla vietettiin työväen vappujuhlaa. Siihen kuului myös hernesoppaa ja ilmapalloja, jotka lähetettiin korkeuksiin varustettuina lähettäjän nimellä ja

osoitteella, niiden avulla sitten voitiin joissakin tapauksissa todeta, kuinka kauas vappupallo oli purjehtinut.

Raatihuoneen torin reunalla kohoaa rakennushistoriallisesti arvokas Das Hochzeitshaus, häätalo, jonka myös mainio Knaurs Kulturführer mainitsee. Rakennus on 1610-luvulta ja ns. Weser-renessanssin tyyppillinen edustaja. Talon toiseen kerrokseen on asennettu Rattenfängerfigurenspiel eli rotanpyydystäjäsadun hahmot. Määrätyllä kellonlyömällä luukut avautuvat ja pillipiipari perässään rotat ja sitten lapset tulee näkyviin oikeanpuoleisesta ikkunasta ja kiertää näkymättömiin vasemmalle, ja uudelleen ja uudelleen. Toukokuun puolivälistä syyskuun puoliväliin näytellään lisäksi joka sunnuntai kello 12 perinteellinen Rattenfänger-satu, joka nyt jäi näkemättä.

Hamelnin maailmankuululla sadulla on siis ikää kolme vuotta vaille 700, mutta sen nyt elävällä näytelmäperinteellä vain viisikymmentäyksi vuotta. Vaikka onhan sitä siinäkin! Hamelnilainen Magda Fischer keräsi 1930 pienen ryhmän lapsia ja ryhtyi 17. 7. alkaen esittämään rotanpyydystäjäsataa. Siitä tuli heti suosittu kansanhuvi. Toisen maailmansodan

Rattenfängerfigurenspiel Raatihuoneentorin varrella.

aikana leikit tieteenkin pantiin naftaliiniin, mutta 19. 6. 1949 hamelnilaiset aloittivat uudelleen. Perinne elää ja houkuttelee niin saksalaisia kuin muitakin liikkuvia Alt Hamelniin.

Ollapa meilläkin tällainen tarina elävöitettäväksi! Niin, ehkäpä aineksia olisikin, mene tiedä... Tulevat mieleen esim. hauskat mielikuvitusleikit, jotka Myllytullin koululaiset toisakeväänä olivat Oulun linnan ym. historiasta elävöittäneet kevätjuhlaansa.

Hameln, jonka historia alkaa

Pillipiipariperinteen henkiin herättäjä Magda Fischer lapsinäyttelijöineen 1934, Magda itse rotanpyydystäjänä.

Hamelnin oma postileima vanhoja rakennuksia mainostavassa liittotasavallan postimerkissä.